

Acta sanctorum

quotquot toto orbe coluntur, vel a catholicis scriptoribus celebrantur, quae
ex Latinis et Græcis, aliarumque gentium antiquis monumentis

Quo dies octavus et nonus continentur

Bolland, Johannes

Parisiis et Romae, 1865 [erschienen] 1866

Caput I. Suyskeni natales, studia in seculo, ingressus in Societatem et
quæ in ea gesserit, donec illustrandis SS. Actis applicaretur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72229](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72229)

ELOGIUM

REVERENDI PATRIS

CONSTANTINI SUYSKENI

HAGIOGRAPHI SOCIETATIS JESU, TOY MAKAPITOV.

Auctore Ignatio Hubeno presbytero.

CAPUT I.

Suyskeni natales, studia in seculo, ingressus in Societatem et quae in ea gesserit, donec illustrandis SS. Actis applicaretur.

*Sublatus e
voto anno
1771 P.
Suyskenus,*

Annorum jam omnino septem supra quinquaginta effluxerat spatium, ex quo profestus SS. Apostolorum Petri et Pauli dies summo Bollandianos Patres affecerat dolore, dum laboriosissimum vastissimi Operis promotorem, R. P. Danielem Papebrochium, non sine eruditorum omnium luctu e vivis eripuit, cum eadem plane luce anno a Virgineo partu MDCCLXXI inter mortales esse desiit P. Constantinus Suyskenus, Bollandiani Musei a decennio senior. Ea porro Viri hujus de Actis SS., atque adeo de republica litteraria universa sunt merita, ut, licet a me dignis satis laudibus efferenda non sperem, omnino tamen illa facitus praeterire si velim, non ingrati modo animi vitio laborare, sed et Majorum nostrorum morem institutumque videar infregisse. Etenim illis jam a seculo et ultra nihil fuit solennius, quam decessoribus suis, posteaquam ad aeterna sacrorum laborum praemia commigrarant, non exquisito fucatoe verborum ornatu, sed veraci rerum ab eis recte gestarum enarratione parentare; neque id adeo, ut caelestibus sedibus receptos (uti fas est sperare) ac proin humanarum laudum minime indigos altius eveherent, quam ut tantorum virorum exempla legentium animos incenderent acrius, et ad eorum imitationem vehementius impellerent. Patri igitur Constantino parentemus et nos. Ne vero, lector benevole, ipso te in limine pluribus detineam, quaecumque hoc elogio comprehensus sum, compendio accipe. Primum quidem Suyskeni natales, studia, et praclare in Societate gesta, donec Bollandiano Operi admoveretur, exponam; tum

quos propagandae Sanctorum gloriae labores impenderit; ac demum, quibus potissimum ad mortem usque virtutibus effulserit, descriptione, qua potero, brevissima, quod lectoribus parere taedium prolixitas soleat, complectar. Itaque rem ipsam aggrediamur.

2 Sylva-Ducis, plurimorum illustrium virorum natalibus inelyta, et episcopali sede ad medium fere elapsi seculi, quo Batavorum potestati subjecta est, celebris Brabantiae civitas, ad Dommelam et Aamfluvios sita, P. Constantinum mundo dedit anno reparatae salutis MDCCLXXIV, xiii Kal. Septembris, S. Bernardo Doctori Mellifluo sacra die. Parentes nactus est non opibus minus, quam avita pietate, solidaque in Deum ac superos religione insignes. Ab his interim omni morum honestate et primis Orthodoxae fidei regulis dum puerulus imbuitur, sensim eo aetatis devenerat, ut jam ad humaniores perdiscendum litteras dimittendus videretur. Verum hic magna piorum parentum animas cura injiciebatur: etsi enim suus Sylva-Ducis ludus litterarius non deesset, in quo latini sermonis notitiam haurire aliisque liberalibus artibus instrui posset; quod tamen tum ab A catholicis institutoribus, tum ab heterodoxorum illuc affluentium discipulorum consuetudine labem aliquam simplicis pueri moribus fidei facile aspergendam arbitrabantur, Catholicorum, quo filium mitterent, circumspiciebant palaestram, ubi absque fidei morumque periculo totum se virtuti et politoribus studiis daret. Annorum igitur vixdum undecim puer ex parentum imperio proficiscitur Ruræmundam (Gueldriae ad Mosam

natus est anno 1714 Sylva-Ducis; in politoribus literis Ruræmundam.

ELOGIUM

Mosam oppidum) ubi Societatis Jesu Patribus erudiendae juventutis demandata erat provincia. Mirum, quot hic quantaeque vel ab ipso exordio pietatis ac doctrinae dederit specimina. Ut enim erat egregiis a natura dotibus ornatus, felici scilicet memoria, ingenio acri et qualiscumque scientiae capaci, quibus et immensa accedebat in studia propensio, nihil erat in perdiscendis litteris tam arduum, nihil intricatum adeo, quod non facili negotio superaret et dissolveret feliciter; adeo ut vix non semper aemulorum victor, raro ab eis victus e stadio discederet.

Duaci vero Philosophia uno anno incubuit: admissus in Societatem, peracto tirocinio.

3 Exacto tam laudabiliter per sexennium inferiorum studiorum curriculo, ad excipienda Philosophorum placita animum adjecit, seseque insigni politioris litteraturae suppellectili instructus Duacum contulit. Hic numerosissimos inter celeberrimae academiae alumnos adlectus, tantam brevi temporis spatio nominis sui famam apud omnes conciliavit, ut tanquam absolutum doctrinae exemplar ab omnibus suspiceretur. Neque interim minori cura diligentiaque noxios aetati tenerae scopulos, in quos non pauci solent impingere, declinabat; imo, cum ne hoc quidem pacto diu tuto salutis semitam tenere se posse existimaret, ad perfectioris vitae normam amplectendam animum adjicere coepit. Itaque salutari adeo incensus desiderio, seseque quasi divinitus ad Societatem Jesu impelli sentiens, instantius in illam recipi expetiit, ac voti compos factus, dimissis cum seculo profanis studiis, anno mcccxxxii v Nonas Octobris summa animi alacritate tirocinium Mechliniae ingressus est. Positis hic per biennium religiosae vitae fundamentis, ipsa Seraphici Patris, cujus illustrandis Actis tot olim vigilias ac labores erat impensurus, festiva luce se Deo ac Societati votis obstrinxit.

ac anno altero Physicæ, repetendisque humanioribus litteris impenso, has juventuti quinquennio tradidit.

4 Mox Hallas Deiparæ primum, tum Antverpiam moderatorum jussu concessit; illuc, ut, quas in seculo hauserat, humaniores litteras repeteret, huc vero, ut Physicæ, quam religionem citius ingrediendi studio distulerat, operam navaret, Philosophicum summa cum laude emensus curriculum, Antverpiensi juventuti litteris et pietate informandae magister praeficitur. Laborioso hoc in munere quantum se per quinquennium probarit, testatum abunde faciunt, quibus eum etiam hodie laudibus efferunt ipsius olim discipuli, et in docendo collegæ. Lovanium deinde à Superioribus missus, ut sacram sibi ex utilissima di-

vinarum rerum scientia messem compararet, tanto in id animi nisu et constantia per annos quatuor incubuit, ut horum quarto contractiores primum theses, selectas dein ex universa Theologia quaestiones publice tueri sit jussus. Quod quidem eâ ingenii doctrinaeque commendatione praestitit, ut, imposita tam feliciter Theologicis studiis coronide, Lovanio Antverpiam revocatus, promovendo Bollandiano Operi ex moderatorum placito fuerit admotus. Qua porro id occasione contigerit, exponendum nunc venit.

5 Insudabant quidem anno etiamnum mcccxliv vastissimo de Actis Sanctorum Operi Hagiographi quatuor, illudque pro viribus feliciter promovebant: ut vero tam prosperum diu cursum teneret, summopere timendum videbatur, geminis quamprimum collegis humeros tanto oneri subtracturis. Erant hi PP. Joannes Pinus et Joannes Veldius, quorum alter non annis tantum et laboribus confectus, sed et continuis animi anxietatibus vexatus, indies magis magisque ad studia reddebatur inhabilis; alter vero enixissimis apud Superiores precibus insistebat, ut sibi Museo valedicendi, et, quod jam pridem toto animo expetebat, seminandi per Americam Evangelii copiam facerent. Ne igitur aut fatiscente subito Pinio, aut Veldio voti compute facto, multum detrimenti Sanctorum Acta caperent, de novo sibi adiscendo adjutore mature agendum, reliqui duo statuebant Hagiographi. Lustrabant itaque mente singulas provinciae domos, ut parem tanto muneri virum reperirent, Repertus est autem juniores inter sacerdotes P. Constantinus in quo praeter ceteris naturae donis acre et maturum judicium, memoriam facilem ac tenacem, multiplicem eruditionem, animum denique laboris et solitudinis amantissimumprehenderant, ac statim, annuentibus Superioribus, accitus Antverpiam circa mensem Septembrem dicti anni mcccxliv, PP. Bollandistis auxiliarem operam conferre coepit.

absoluteque cursu Theologico, PP. Hagiographis

6 Mox totum se pervolvendis SS. Actis et ad prelum parandis tanto studio, tantoque labore impendit, ut vel ab eo tempore de P. Suyskeni electione sibi gratularentur Hagiographi. Verum a susceptis tam strenue Hagiographiae studiis tantisper fuit avellendus. Habebat Instituti Societatis ratio, ut emensi Theologiae cursum, priusquam gravioribus negotiis implicarentur, ad tertiam, ut vocant, probationem dimitterentur

adscriptus est anno 1745.

mitterentur, restaurari spiritum, si quid forte ipsis ex primævo tirocinii fervore aut frequentiori cum secularibus commercio, aut nimia studiorum contentione decessisset, solebatque pia ejusmodi exercitatio plerosque integri fere anni spatio tenere. At cognita probe et perspecta moderatoribus religiosi hominis virtus effecit, ut post impensum spiritus innovationi mensem unum Lira Antverpiam repetierit, dimissa tantisper studia resumpturus. Anno dein MDCCLXVIII mensis Februarii secunda die solemnem quatuor votorum professionem emisit. Quam porro strenue per 26 annos impositam sibi provinciam administravit, dispersæ per undecim omnino Operis nostri tomos lucubrationes loquuntur. Harum singulas (centum circiter sunt et triginta) lectorum oculis subjicere, longum foret et injucundum: præcipuas ergo, et quæ eruditi scriptoris doctrinam industriamque maxime commendant, eo, quo sunt editæ ordine, recensuisse suffecerit.

CAPUT II.

Lucubrationes ejus in septem posterioribus Septembris Tomis.

In secundo Septembris tomo præcipue sunt Suyskenti lucubrationes de SS. Munessa, Fredaldo, Ida,

Secundus Septembris Tomus primos nobis exhibet novi Hagiographi nostri labores, mole quidem minus, quam feliciterum difficillimarum expeditione spectabiles. Decem sunt, de quibus hac in parte erudite agit, variarum nationum Sancti Sanctæque; Hiberni, Germani, Itali, Galli, Angli Suevique. Agmen ducit S. Munessa seu Monessa Virgo, Britonum regis filia, de cujus præsertim emortuali tempore, densissimis involato tenebris, ex variis Patricianæ historiæ locis aliisque Mss. codicibus acutissime disputat, illudque inter annum 454 et 460 collocandum evincit. Commentarium hunc excipit acris de S. Fredaldi episcopali sede disputatio, Dionysium Sammarthanum inter et Valesium eruditosque Benedictinos, Historiæ Occitanæ Scriptores, multum agitata, illo pro Mimatensi, his pro Gabalitana urbe stantibus. Posteriorum argumentis cum prioris rationibus rite collatis, atque omnium pondere æqua lance expenso, Occitanæ Historiographis verosimilius subscribendum demonstrat. Quartum ejusdem mensis diem prosequitur discutiendo Gesta S. Idæ Viduæ, et B. Irmgardis Virginis, comitissæ Zutphanæ. Norunt rerum genealogicarum periti, quot explicandæ sint tricæ, quot labores exant-

landi, ut ex discrepantibus auctorum sententiis certum aliquid pro recto antiqui cujusdam stemmatis ordine statuatur. Illas quam explicuerit feliciter, hos vero quam strenue exantlarit in assignandis S. Idæ progenitoribus posterisque, ne longior hic sim, ex citato loco curioso lectori eruendum relinquo, ubi et perelegantem illustris Viduæ Vitæ, prolis annotationibus dilucidatam inveniet.

8 Intermissus jam pridem Colonia Irmgardis B. Irmgardis cultus Hagiophilum nostrum scriptorem vehementer pereulerat, donec publicam ei venerationem ab immemoriali tempore Suchtelli (incolæ Suchtelen vocant) hactenus exhibitam deprehendit. Illico ad eruderanda, quæ Beatam spectant, monumenta erigitur, in illius parentes solerter inquiri, datum ad eam ab Henrico III anno MXI diploma producit, hujusque vindicat sinceritatem, ac demum ex idiomate Germanico in Latinum a se conversam beatæ comitissæ Vitæ subjungit, tribus Capitibus comprehensam. Diem hunc clausit operosiore præcedentibus lucubratione de S. Rosa Viterbiensi, tertii Ordinis S. Francisci, in qua fusa de ejus cultu, natali et emortuali tempore, plurimis difficultatibus, quas docte solvit, obnoxio, de illius sepultura, translatione, incorrupto post aliquot secula mirabiliter corpore disserit. Tum exposita, quam sacris exuviis summi sæpe viri exhibuerunt, veneratione ac duplici apud Viterbienses de sancta festivitate, processum pro impetranda Canonizatione institutum refert. Gemina mox Vita subnectitur; altera ex Canonizationis processu, altera ex ecclesiastico Sanctæ Officio desumpta. Sequuntur Acta et Miracula cum Appendice et prolixo juratorum testium catalogo, paginas omnino octo et triginta implentia. Atque hi quidem sunt ab impigro Suyskeno in diem quartum Septembris labores collati.

9 Duos sequentes dies auspicator ab insigni Commentario historico de B. Alberto Bergomensi, Ordinis S. Benedicti, primi cœnobii S. Jacobi in Pontida prope Bergomum abbatis. Legi hic præ ceteris merentur, quæ adversus Cælestinum, Bergomensem Historicum, aliosque ejusdem cum eo opinionis argumenta profert, quibus fabulosum Theutbergæ, quam Lotharius Francorum rex, ducta Waldrada pellice, repudiaverat, accessum ad B. Albertum explodit, et ad aliam ejusdem nominis matronam referendum probat: tum ea, quæ de exorto beatum inter abbatem et Arnulfum Bergomensem episcopum dissidio erudite disputat. Mitto Syllogen de S. Fausto abbate Siculo; mitto;

Irmgardis Rosa.

Alberto Bergomensi et Magno, abate, cujus intricatissima gesta